

Postanowienie z dnia 9 kwietnia 1999 r.

III RN 182/98

Skierowanie przez Naczelny Sąd Administracyjny do strony wezwania do uiszczenia wpisu stałego w sprawie, w której przedmiotem skargi jest należność pieniężna i skarga została wniesiona przez pełnomocnika strony, stanowi rażące naruszenie prawa (art. 40 § 2 KPA w związku z art. 59 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym, Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm. oraz § 2 ust. 1 i § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 1995 r. w sprawie wpisu od skarg na decyzje administracyjne oraz inne akty i czynności z zakresu administracji publicznej, Dz.U. Nr 117, poz. 563 ze zm. w związku z art. 36 ust. 2 ustawy o NSA).

Przewodniczący: SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Andrzej Wasilewski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Waldemara Grudzieckiego, po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 1999 r. sprawy ze skargi Zbigniewa i Zenobii R. na czynność pobierania przez Prezydenta Miasta Z.W. dodatkowej opłaty za zezwolenie na sprzedaż alkoholu, na skutek rewizji nadzwyczajnej Rzecznika Praw Obywatelskich [...] od postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Łodzi z dnia 17 marca 1998 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

u c h y l i ć zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e

Zenobia i Zbigniew R., prowadzący działalność gospodarczą jako firma P.P.H. „Z.” w Z.W. działając przez pełnomocnika wnieśli do Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Łodzi skargę na niezgodne z prawem wezwanie ich przez Prezydenta Miasta Z.W. do uiszczenia opłaty za korzystanie w 1997 r. z

zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, żądając równocześnie zwrotu dokonanej przez nich uprzednio nienależnej wpłaty kwoty 1.542,00 zł wraz z odsetkami. Naczelny Sąd Administracyjny wezwał skarżących do uiszczenia wpisu stałego w wysokości 10 zł od wniesionej skargi, zakreślając im jednocześnie siedmiodniowy termin do jego uiszczenia pod rygorem odrzucenia skargi. Skarżący w wyznaczonym terminie uiścili wymagany wpis. Pomimo to Naczelny Sąd Administracyjny postanowieniem z dnia 17 marca 1998 r. [...] odrzucił skargę. W uzasadnieniu tego postanowienia podniesiono, że zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 24, poz. 110 ze zm.) w związku z art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) pisma wnoszone przez adwokata lub radcę prawnego, które nie są należycie opłacone, zwraca się bez wezwania o uiszczenie opłaty, jeżeli pismo podlega opłacie w wysokości stałej. Wprawdzie §7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 1995 r. w sprawie wpisu od skarg na decyzje administracyjne oraz inne akty i czynności z zakresu administracji publicznej (Dz.U. Nr 117, poz. 563 ze zm.) stanowi, że należy wzywać do uiszczenia wpisu po wniesieniu skargi, ale nie dotyczy to wpisu stałego od skargi wniesionej przez adwokata lub radcę prawnego.

Rzecznik Praw Obywatelskich pismem z dnia 4 listopada 1998 r. [...] wniósł rewizję nadzwyczajną od powyższego postanowienia, zarzucając mu rażące naruszenie art. 27 ust. 2 ustawy o NSA, ponieważ w chwili wydania zaskarżonego postanowienia nie istniały przewidziane w tym przepisie przesłanki odrzucenia skargi, a w konsekwencji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Naczelny Sąd Administracyjny. W uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej podniesiono w szczególności, że w rozpoznawanej sprawie skarżący kwestionowali nie istnienie po ich stronie obowiązku dokonania opłaty za rok 1997 r. z tytułu uzyskanego przez nich zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z dnia 29 grudnia 1996 r., ale fakt żądania zapłaty z tego tytułu określonej kwoty pieniężnej ustalonej przez Prezydenta Miasta Z.W. Dlatego, jak wywiedziono w rewizji nadzwyczajnej, należało przyjąć, że sprawa ta dotyczy należności pieniężnych, których wysokość ustalona została w postępowaniu administracyjnym, a w tym wypadku skarga ta nie podlegała wpisowi stałemu, lecz wpisowi stosunkowemu (§ 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 1995 r.), którego wysokość powinien ustalić Sąd. Ponadto w uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej

podniesiono także, iż pomimo tego, że skarga została wniesiona przez pełnomocnika, to jednak Sąd skierował wezwanie do uiszczenia wpisu stałego i to bezpośrednio do skarżących. Przy czym skarżący w zakreślonym im terminie (w dniu 16 marca 1998 r.) dokonali wpłaty żadanego wpisu, a w tej sytuacji w dacie wydania przez Sąd zaskarżonego postanowienia (tzn. w dniu 17 marca 1998 r.) nie istniały już braki formalne, które uzasadniałyby odrzucenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna jest uzasadniona.

Wysokość oraz zasady pobierania wpisu od skarg na decyzje administracyjne określa wydane na podstawie art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 października 1995 r. w sprawie wpisu od skarg na decyzje administracyjne oraz inne dokumenty i czynności z zakresu administracji publicznej (Dz.U. Nr 117, poz. 563 ze zm.). Stosownie do przepisów tego rozporządzenia wpis stosunkowy pobiera się w sprawach, których przedmiot dotyczy należności pieniężnych albo praw majątkowych, jeżeli wartość tych praw została określona w postępowaniu administracyjnym lub jeżeli jest oczywista (§ 2 ust. 1 rozporządzenia). Obowiązuje przy tym zasada, w myśl której przewodniczący wydziału lub prezes ośrodka zamiejscowego wzywa do uiszczenia wpisu po wniesieniu skargi (§ 7 zdanie pierwsze rozporządzenia), nie dotyczy to jednak wpisu stałego od skargi wniesionej przez adwokata lub radcę prawnego (§ 7 zdanie drugie rozporządzenia).

W rozpoznawanej sprawie skarga wniesiona w imieniu skarżących przez pełnomocnika nie tylko kwestionowała fakt ciążącego na skarżących obowiązku dokonania opłaty z tytułu korzystania przez nich z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w 1997 r. (art. 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - Dz.U. Nr 113, poz. 732 w związku z art. 11¹ ust. 2 ustawy z dnia 20 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - Dz.U. Nr 35, poz. 230 ze zm.), a ponadto zarzucała także nieprawidłowość naliczenia i niezgodność z prawem pobrania od skarżących określonych kwot i odmowy ich zwrotu przez Prezydenta Miasta Z.W., określając przy tym wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 2.133,00 zł. Oznacza to, że skarga w niniejszej sprawie dotyczyła należności pieniężnych, a ponieważ w

tego typu sprawach pobiera się wpis stosunkowy (§ 2 ust. 1 rozporządzenia), przeto pełnomocnik skarżących zasadnie mógł oczekiwać, że po wniesieniu skargi otrzyma wezwanie do uiszczenia wpisu (§ 7 zdanie pierwsze rozporządzenia). W tej sytuacji należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy w Łodzi rażąco naruszył prawo, bowiem: po pierwsze - nieprawidłowo skierował wezwanie do uiszczenia wpisu, skoro nie wezwał pełnomocnika skarżących, który w ich imieniu wniósł skargę (art. 40 § 2 KPA w związku z art. 59 ustawy o NSA), ale do uiszczenia należnego wpisu wezwał samych skarżących; po drugie - w dniu 3 marca 1998 r. skierował do samych skarżących wezwanie do uiszczenia w terminie siedmiu dni pod rygorem odrzucenia skargi wpisu stałego, zamiast wezwać do uiszczenia wpisu stosunkowego, a tymczasem właśnie ta okoliczność okazała się następnie podstawą oceny nieprawidłowości zachowania się pełnomocnika skarżących i w konsekwencji doprowadziła do odrzucenia skargi; oraz po trzecie - jeżeli pomimo tego, że skarżący, którym wezwanie Sądu z dnia 3 marca 1998 r. do uiszczenia wpisu stałego doręczono zostało w dniu 9 marca 1998 r., w dniu 16 marca 1998 r. (tzn. w określonym w wezwaniu terminie siedmiu dni) uiszcili wymagany przez Sąd wpis stały, Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy w Łodzi zaskarżonym postanowieniem z dnia 17 marca 1998 r. [...] odrzucił skargę, to oznacza to (na co trafnie wskazuje także rewizja nadzwyczajna), że w dacie orzekania w niniejszej sprawie nie istniały już braki formalne zarzucane wydanym postanowieniem, czyli brak było podstaw dla odrzucenia skargi.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 236 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483) oraz art. 386 § 4 i art.397 §2 w związku z art. 393¹⁹ KPC i art. 393¹⁸ KPC w związku art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 43, poz. 189 ze zm.) orzekł jak w sentencji.

=====